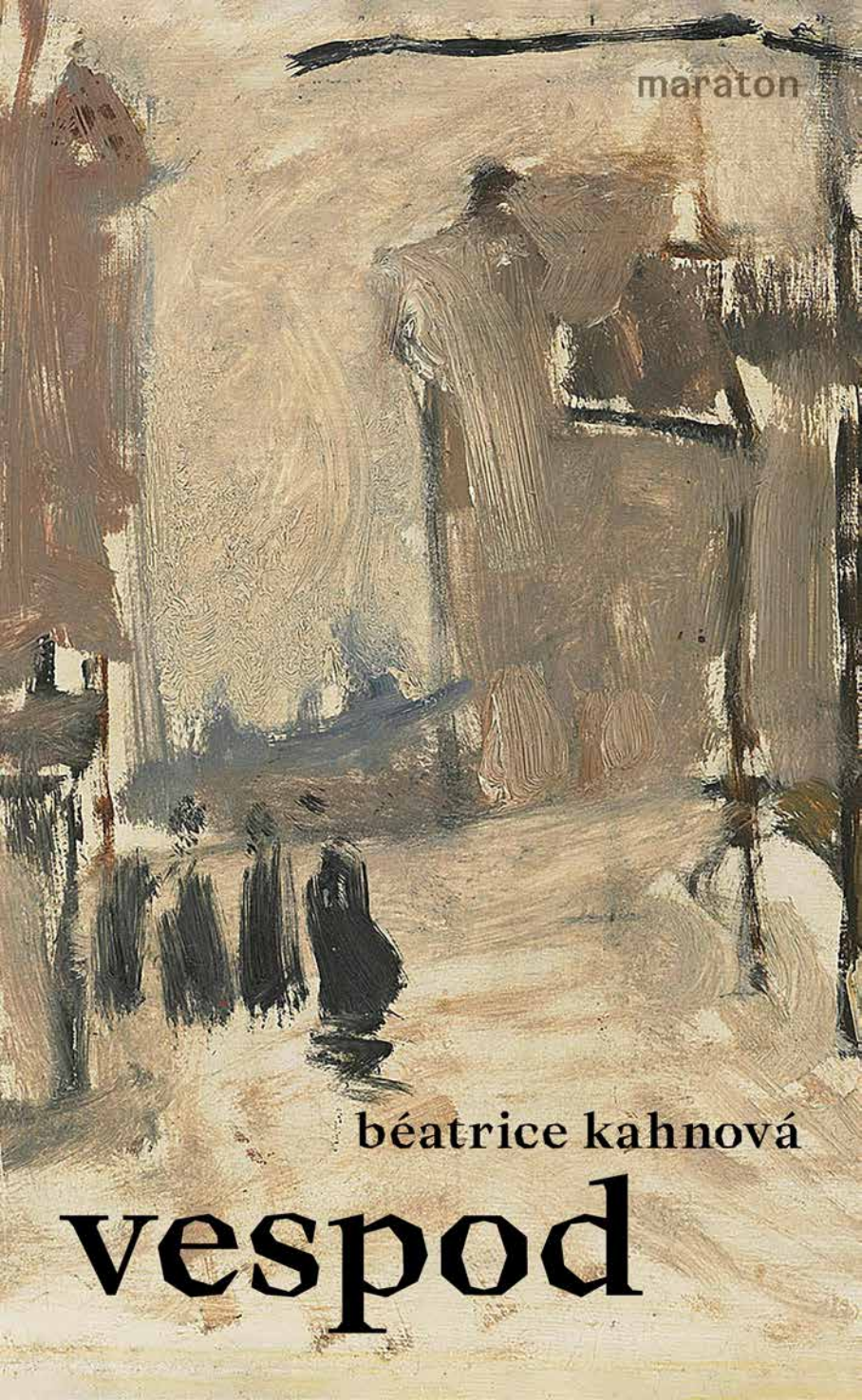

An abstract painting featuring warm, earthy tones of beige, brown, and ochre. The composition is dominated by thick, expressive brushstrokes that create a sense of depth and texture. In the upper right, the word 'maraton' is written in a small, dark, sans-serif font. In the lower right, the author's name 'béatrice kahnová' is written in a similar font. The title 'vespod' is prominently displayed at the bottom in a large, bold, black serif font. The overall mood is contemplative and artistic.

maraton

béatrice kahnová

vespod

m

vespod

béatrice kahnová

vespod

přeložil jan petříček

Praha 2024
maraton

Knihu finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky.

MINISTERSTVO
KULTURY

Avec le soutien de la Fédération Wallonie-Bruxelles.

Vychází s podporou Fédération Wallonie-Bruxelles.

FÉDÉRATION
WALLONIE-BRUXELLES

Béatrice Kahn

Les dessous

Copyright © Esperluète éditions, 2020

Czech edition © Maraton, 2024

Translation © Jan Petříček, 2024

ISBN 978-80-88411-34-5

Mému otci Rémymu Kahnovi

PŘÍBĚH O ROZBITÉM ZRCADLE,
jak jej Jeanne vyprávěla své dceři Élisabeth

„Bylo nebylo, na nebi kdysi viselo moc velké a moc krásné zrcadlo a v tom zrcadle bohové pozorovali životy lidí, které se v něm odrážely. A tak když tady dole něco neklapalo, hned se to dozvěděli a mohli věci rychle napravit, a protože to byli bohové, šlo jim to moc dobře. Byla to prý jejich oblíbená hra a říká se, že někdy sami dělali na zemi zmatek, aby se pak mohli bavit tím, že všechno zase dají do pořádku.

Jenže jednoho dne se ta hra zvrtila. Jistý mladičký bůh, jeden z těch, co si o sobě myslí, sotva vyjdou z limbu, kde se bohové rodí, že mají na to skolit všechny draky z pekel, chtěl ukázat, čeho je schopen, a začal promíchávat všechno, co v zrcadle viděl, zrovna jako kdyby míchal barvy ve velikém hrnci. V zrcadle se rázem všechno popletlo, lidi, domy, řeky i zvířata, všechno se to okamžitě pomíchalo a už tam nebylo nic vidět, nedalo se poznat, kdo je kdo ani jakou má co barvu, protože všechno bylo zpřeházené. Po chvíli se začalo ze zrcadla kouřit, jako by ho

někdo zapálil, a pak najednou prásk a zrcadlo se roztráskalo na tisíce a tisíce kousků.

Víš stejně dobře jako já, že rozbít zrcadlo znamená sedm let neštěstí, takže na zemi nastalo sedm let pohrom. Bohové na nebi se nudili a bědovali, že si rozbili hračku. Jenže žádný z nich, a to je zvláštní, když to přece byli bohové, nevěděl, jak ji opravit.

Přesně na den o sedm let později se uprostřed noci probudila jedna holčička, která se jmenovala Élisabeth, ale stejně jako tobě jí všichni říkali Éli. Aniž tušila jak a proč, ocitla se na ulici, což se už sedm let nikomu nestalo, protože už sedm let venku pršely střepy z rozbitého zrcadla, které zabíjely stejně spolehlivě jako rána z revolveru. Nu a tahle noc byla neobyčejná právě tím, že pršet přestalo, a Éli se mohla dívat na oblohu a nehrozilo jí, že jí střepy vypíchnou oči.

Chodila a chodila, chodila neúnavně a bez ustání. Šplhala po horách a přecházela oceány, přes ty teď vedly mosty, protože ode dne toho velkého zmatení bylo všechno vzhůru nohama, a když došla na druhý břeh, pokračovala dál rovnou za

nosem. Vtom jako by se v ní náhle zadřel motorek, najednou toho měla dost a zastavila se na kraji cesty nedaleko vesnice obehnané valem. A tam, zatímco seděla u příkopu na velkém plochém kameni porostlém mechem, začala mluvit. Z úst se jí řinula slova a ona nevěděla, odkud se berou, nikdy předtím jí nepřišla na mysl a taky je nikdy předtím neslyšela. Vůbec jí nevadila, všechna ta neznámá slova, co jí sama od sebe vycházela z hrdla, líbila se jí, i když jí připadala zvláštní. Nemluvila k nikomu konkrétnímu, vždyť na té cestě nikdo kromě ní nebyl, ale ani sama k sobě, protože mluvila nahlas, no vlastně to bylo celé dost bizarní. Zvlášť protože se s každým jejím slovem některý ze střepů zvedl ze země, do níž se při pádu zarazil, a vyletěl k nebi. Rázem jich tam poletovaly tisíce a vytvářely neuvěřitelné odlesky, jak se v nich odrážel svit měsíce, byl na to krásný pohled, na to zrcadlo, co se kousek po kousku zase skládalo dohromady. A potom, zrovna když začínalo svítat, se všechno uklidnilo. Nebe se zavřelo, holčička umlkla a bohové se zaradovali.“

Nekřičí na mě. Vlastně na mě ani nemluví, nebo jenom aby mi řekla „jdi mi koupit balíček royalek, nebudu si zapalovat vajgly jako nějaká běhna, a nestrkej si pořád prsty do pusy, utrácím v krámě majlant, abys měla co jíst, tak jez občas i něco jinýho než vlastní prsty, jinak tě ty tvoje nedorostlý klukovský nohy budou pronásledovat celej život, a řekni mi, Éli, co bych si já počala s holkou jako ty, s nedorostlejma klukovskejma nohama.“

Na slova, která říká, jsem si už zvykla. Jako bych je ani neslyšela. Horší je to s těmi, která neříká. Promlouvají z jejích očí. Jde z nich hrůza. Z jejích slov, ne z jejích očí. Když je konečně přestanu slyšet, je to jen proto, že jsem odešla z jejího pokoje, jiný důvod to nemá. Nechala jsem ji v její posteli, nechala jsem její příliš obnažené tělo v její posteli, nechala jsem její oči tam, kde jsou, jenže pořád cítím, jak se mi zarývají do zad. Na hřbitov si mám vzít „hezky šatečky, abys vypadala k světu. A žádný kytky. Ty jsou pro mrtvý, ne pro tebe.“

Jeden po druhém přetáčím v prstech tři obálky, které jsem sebrala na cestě k přehradě těsně předtím, než jsem našla tělo Thérèse. Jeden po druhém a potom znova. Bláto na nich zaschlo, rozpadá se mi v kapse na kousíčky a zalézají mi pod nehty. Kdyby to viděla máma, určitě by se zlobila, mámě se nelíbí, když mám špinavé ruce, „ale co s tím nadělám? Skoro jako by ta špína prýštila přímo zevnitř tvého těla.“ Voda z přehrady mi pořád hučí v hlavě, nedokážu ji zastavit; chvílemi mám skoro pocit, jako bych sama byla tou vodou a neuměla dělat nic jiného než tohle, řvát, řvát bez přestání, i když řev pořádně nic neznamená, snad jen že má člověk vztek.

Podlaha je vlhká, lepí se mi na kůži, ale není to nepříjemné. Snažím se zůstat co nejvíc v klidu. Nikdy bych si nemyslela, že se lidi můžou tolik hýbat, když sedí. Já ne, já se vůbec nehýbu, nebo skoro vůbec, jen trošičku, abych se v případě potřeby vyhnula jejich nohám, jinak co nejmní. Co asi dělají mrtví, když úplně sami leží v té své bedně? Pozorují nohy živých, kteří chodí nad nimi?

„Stejně je to hrozný, chudák holka, ale svým způsobem se to dalo čekat,“ řekne Marie.

„A to víš jak, ty vědmo, vykoulalas to z křišťálový koule?“ zavtipkuje Maurice.

Slyším, jak kolem stolu proběhne smích, protože všichni vědí, že od té doby, co ji Paul opustil pro jinou, se Marie radí častěji s jasnovidci než s doktorem, ale je to jen takový tlumený smích, při němž člověk ani neotevře ústa. Soudě podle toho, jak se Marii třesou nohy, ji Maurice svým popíchnutím zasáhl na bolavém místě. Máma ho usměrní dobře mířeným kopancem do lýtky a on sebou škubne. Jsou věci, které máma prostě nemůže nechat být. Že lidi Marii v jednom kuse připomínají její neštěstí a ještě se jí přitom vysmívají, když se navíc Marie vždycky chová laskavě, a že jsou všichni už dlouho zvyklí mluvit s ní tímhle neomaleným tónem, tak to je právě jedna z věcí, které máma nemůže nechat být. Nebo si snad soucit zaslouží jen vdovy a sirotci? Je snad žena jaksepatří opuštěná, jen když její muž zemřel? Mamka si myslí, že pokud osamělé ženy nedrží aspoň trochu při sobě, tak pak už člověk opravdu nemůže od svých bližních nic očekávat, nemluvě o tom, že i ostatní ženy, totiž ty, jak nikdy

neopomene upřesnit, co osamělé nejsou, by i ve vlastním zájmu udělaly líp, kdyby těm opuštěným neplivaly do tváře, vždyť „člověk nikdy neví, co se může stát, a ten plivanec by klidně mohl jednoho dne přistát na hlavě jim, očividně ani spravedlnost nemíří vždycky správně“.

Bylo to jen tak tak, ale podařilo se mi včas uhnout, aby mě Marie nekopla do hlavy. Díra v podrážce její boty na mě zírám jak velké nevidoucí oko. Mám tu pro vás krásný nový model, milostpaní, povězte mi, jak se vám líbí. Ženský i sportovní, pohodlný i elegantní. Co je špatného na tom udělat si občas radost, no řekněte! Anebo byste si raději vyzkoušela tyhle sandály podle poslední módy, co jdou v Paříži na dračku?

Thérèsin pokoj voní po květinách, připomíná zahradu. Nikdy se s ní nenudím, ani když celé hodiny jenom ležíme v její posteli a nic neděláme. To mám moc ráda, ležet, nic nedělat a třeba i zavřít oči, pokud se mi chce, anebo je zase otevřít, když dostanu chuť sledovat balet stínů na stropě. Thérèse si nemyslí, že jsem hloupá, pokud nic neříkám, a tak se k tomu nenutím, když jsem s ní.